

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain sekä sairausvakuutuslain mukaisen omavastuajan korvaamisesta maatalousyrittäjälle annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain sekä sairausvakuutuslain mukaisen omavastuajan korvaamisesta maatalousyrittäjälle annetun lain 4 §:n muuttamisesta (HE 152/2015 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta (StVM 2/2016 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain (276/2009) 1 §, 2 §:n 2 momentti, 4 §:n 2 momentti, 6 §:n 1 ja 4 momentti, 8 §:n 1 momentti, 10 §:n 1 momentti, 14 §:n 1 momentti, 15 §:n 1 momentti, 18 §:n otsikko sekä 1 ja 2 momentti sekä 19 ja 25 §, sellaisina kuin niistä ovat 8 §:n 1 momentti laissa 1652/2015 ja 10 §:n 1 momentti laissa 483/2015, sekä *lisätään* lakiin uusi 3 a ja 16 a § seuraavasti:

1 §

Vakuuttamisvelvollisuus

Jos urheilijan ja Suomessa urheilutoimintaa harjoittavan urheiluseuran tai muun urheilutoimintaa harjoittavan yhteisön välillä on sovittu, että urheilija saa pääasiallisesti Suomessa harjoitetusta urheilemisesta veronalaista palkkaa pelikaudessa tai muutoin vuoden pituisen ajanjakson aikana vähintään 9 600 euroa, urheiluseuran tai muun urheilutoimintaa harjoittavan yhteisön on järjestettävä urheilijalle vakuutuksella tämän lain mukainen turva tässä laissa tarkoitetun tapaturman sekä vanhuuden varalta siihen asti, kun urheilija täyttää 65 vuotta. Vakuuttamisvelvollisuut-

Eduskunnan vastaus EV 17/2016 vp

ta arvioitaessa otetaan huomioon kaikki edellä mainittuun ajanjaksoon kohdistuvien sopimusten perusteella maksettavat palkat.

2 §

Tapaturma

Tämän lain mukaan urheilijalle korvataan tapaturma, joka hänelle sattuu lajille ominaisissa olosuhteissa ennen kuin hän täyttää 65 vuotta:

- 1) peli- tai urheilusuorituksen yhteydessä;
  - 2) ohjatussa, valvotussa tai harjoitteluohjelman mukaisessa harjoittelussa;
  - 3) urheilijan ollessa siirtymässä asunoltaan tai majoitustiloista kilpailu-, peli- tai harjoittelu-paikalle tai sieltä takaisin;
  - 4) peli-, kilpailu- tai harjoitusmatkoilla matkaohjelman mukaisessa toiminnassa;
  - 5) hänen toimiessaan 1 §:ssä tarkoitetun urheiluseuran tai muun urheilutoimintaa harjoittavan yhteisön määräyksestä seuran tai yhteisön edustajana edustustilaisuudessa taikka matkalla tällai- seen tilaisuuteen tai sieltä takaisin.
-

3 a §

Korvausten ensisijaisuus ja suhde muihin etuuksiin

Urheilijan oikeus korvaukseen tai etuuteen muun lain perusteella ei vähennä hänelle tämän lain mukaan kuuluvaa korvausta, ellei tässä laissa toisin säädetä.

Tämän lain mukainen korvaus otetaan huomioon muussa laissa säädettyä korvausta tai etuutta määrättäessä samalla tavoin kuin työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) mukaiset kor- vaukset, jollei tässä laissa tai muussa laissa toisin säädetä.

Mitä 2 momentissa säädetään tämän lain mukaisen korvauksen ottamisesta huomioon, ei nou- dateta työntekijän eläkelain (395/2006) 3 §:ssä mainittuja lakeja sovellettaessa.

4 §

Tapaturmaeläke

Tapaturmaeläkettä maksetaan yhteensä viiden vuoden ajalta sairausvakuutuslain mukaisen sairauspäivärahan enimmäisajan täytyttyä kuitenkin enintään siihen saakka, kunnes urheilija täyt- tää 14 §:n 1 momentissa tarkoitetun vanhuuseläkkeen alaikärajan. Jos sairausvakuutuslain mu- kainen sairauspäivärahan enimmäisaika on jäänyt täyttymättä, tapaturmaeläkettä maksetaan yh- teensä viiden vuoden ajalta siitä, kun on kulunut vuosi tapaturman sattumisesta, kuitenkin enin- tään siihen saakka, kunnes urheilija täyttää 14 §:n 1 momentissa tarkoitetun vanhuuseläkkeen alaikärajan.

Eduskunnan vastaus EV 17/2016 vp

6 §

Tapaturmaeläke pysyvän työkyvyttömyyden ajalta

Urheilijalla on oikeus tapaturmaeläkkeeseen, jos hän on ennen 65 vuoden ikää tullut tapaturman aiheuttaman vamman tai sairauden johdosta pysyvästi kykenemättömäksi jatkamaan 1 tai 15 §:ssä tarkoitettua urheilemistä ja hänen kykynsä ansiotulojen hankkimiseen muulla työllä on pysyvästi heikentynyt vähintään kolmella viidesosalla arvioituna suhteessa tämän lain mukaan pysyvän työkyvyttömyyden perusteena käytettävään vuosityöansioon.

Tapaturmaeläkettä maksetaan aikaisintaan sairausvakuutuslain mukaisen sairauspäivärahan enimmäisajan täyttymisestä. Jos sairausvakuutuslain mukainen sairauspäivärahan enimmäisaika on jäänyt täyttymättä, tapaturmaeläkettä maksetaan aikaisintaan vuoden kuluttua tapaturman sattumisesta. Tapaturmaeläkettä maksetaan enintään siihen saakka, kunnes urheilija täyttää 14 §:n 1 momentissa tarkoitetun vanhuuseläkkeen alaikärajan.

8 §

Sairaanhoidon korvaus

Tapaturman aiheuttaman vamman tai sairauden hoidon korvaamiseen sovelletaan työtapaturma- ja ammattitautilain 8 lukua lukuun ottamatta 48 ja 49 §:ää. Sairaanhoidon matkakulujen korvaamiseen sovelletaan mainitun lain 50 §:ää.

10 §

Perhe-eläke ja hautausapu

Perhe-eläkettä maksetaan tapaturman aiheuttaman urheilijan kuoleman johdosta enintään kymmenen vuoden ajan urheilijan kuolemasta, kuitenkin enintään siihen saakka, kunnes urheilija olisi täyttänyt 14 §:n 1 momentissa tarkoitetun vanhuuseläkkeen alaikärajan. Perhe-eläkkeen perusteena käytetään 11 ja 15 §:ssä tarkoitettua vuosityöansiota. Jollei muualla tässä laissa toisin säädetä, perhe-eläkkeeseen sovelletaan muutoin työtapaturma- ja ammattitautilain 99—108 §:ää.

14 §

Vanhuudenturva

Vanhuudenturva käsittää vanhuuseläkkeen, jota maksetaan siitä päivästä, jolloin urheilija täyttää työntekijän eläkelain 11 §:ssä hänen ikäluokalleen säädetyn vanhuuseläkkeen alaikärajan. Ennen vuotta 1965 syntyneelle urheilijalle vanhuuseläkettä maksetaan kuitenkin siitä päivästä, jolloin urheilija täyttää 65 vuotta. Vanhuudenturva järjestetään vakuutuksella, jonka voi myöntää vakuutusyhtiö, jolla on vakuutusyhtiölain (521/2008) ja ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain (398/1995) mukaan oikeus myöntää Suomessa vakuutusluokista annetun lain (526/2008)

Eduskunnan vastaus EV 17/2016 vp

13 §:ssä tarkoitettujen henkivakuutusluokan 1 mukaisia vakuutuksia. Vakuutusta varten vakuuttamisvelvollisen on suoritettava vakuutusmaksuna 4,5 prosenttia tämän lain 1 §:ssä tarkoitettusta palkasta tai 15 §:ssä tarkoitettusta tulosta.

---

15 §

Vapaaehtoinen vakuuttaminen

Jos urheilija, jolla ei ole 1 §:ssä tarkoitettua sopimusta, saa pääasiallisesti Suomessa harjoittamastaan urheilemisesta vuodessa veronalaista tuloa vähintään 9 600 euroa, hänellä on oikeus saada itselleen tässä laissa tarkoitettu turva tapaturman ja vanhuuden varalta siihen asti kunnes täytää 65 vuotta. Tällaisesta vakuutuksesta maksettavan tapaturmaeläkkeen perusteena käytetään vakuutusnottajan ja vakuutusyhtiön välillä sovittavaa vuosityöansiota, jonka tulee vastata urheilijan urheilemisestä jatkuvasti saamaa veronalaista tuloa. Huomioon otettava vuosityöansio voi olla enintään 11 §:n 1 momentissa säädetyn suuruinen. Pysyvän työkyvyttömyyden perusteella maksettavan tapaturmaeläkkeen perusteena käytetään kuitenkin 11 §:n 2 momentissa säädettyä vuosityöansiota.

---

16 a §

Vakuutusyhtiön velvollisuus ilmoittaa vakuutuksen tarjoamisen lopettamisesta

Vakuutusyhtiön on ilmoitettava sosiaali- ja terveysministeriölle viimeistään 31 päivänä joulukuuta, jos se aikoo rajoittaa tämän lain mukaisen vakuutuksen tarjoamista tai lopettaa sen tarjoamisen kokonaan seuraavan kalenterivuoden joulukuun 31 päivän jälkeen.

18 §

Tapaturmavakuutuskeskuksen ja vakuutuslaitoksen tehtävät

Tapaturmavakuutuskeskus huolehtii vakuuttamisen seurannasta ja yleisestä valvonnasta sekä pitää rekisteriä tämän lain mukaan vakuutetuista urheilijoista ja vakuutusnottajista. Tapaturmavakuutuskeskus antaa vuosittain maaliskuun loppuun mennessä sosiaali- ja terveysministeriölle kertomuksen tämän lain mukaisen vakuutusturvan toteutumisesta. Tapaturmavakuutuskeskus hoitaa myös muut tämän lain mukaan sille kuuluvat tehtävät.

Vakuutuslaitoksen on toimitettava vuosittain helmikuun loppuun mennessä Tapaturmavakuutuskeskukselle 1 momentin mukaisten tehtävien hoitamista varten välttämättömät tiedot tämän lain mukaisista vakuutuksista ja vahingoista. Vakuutuslaitoksen on myös annettava kerran vuodessa ja muulloinkin tarvittaessa urheilijalle selvitys tämän vakuutusturvasta. Vakuutuslaitoksen on viipymättä ilmoitettava urheilijalle sellaisesta vakuutusmaksun laiminlyönnistä, joka estää tämän lain mukaisen turvan jatkumisen.

Eduskunnan vastaus EV 17/2016 vp

19 §

Urheilun lajiliiton ja urheiluseuran vastuu

Urheilun lajiliiton tai muun kilpailutoiminnasta vastaavan yhteisön on huolehdittava, että sen piirissä harjoitettavaan kilpailutoimintaan osallistuvat urheiluseurat ja muut urheilutoimintaa harjoittavat yhteisöt järjestävät tämän lain mukaisen vakuutusturvan. Tätä varten lajiliitolla tai muulla kilpailutoiminnasta vastaavalla yhteisöllä on oikeus saada Tapaturmavakuutuskeskuksen pitämästä rekisteristä tieto niistä sen toiminnan piiriin kuuluvista urheilijoista, jotka on vakuutettu tämän lain mukaan.

Urheiluseuran ja muun urheilutoimintaa harjoittavan yhteisön on ilmoitettava sitä edustaneiden tämän lain piiriin kuuluvien urheilijoiden lukumäärä vuosittain asianomaiselle lajiliitolle. Lajiliiton on toimitettava nämä tiedot Tapaturmavakuutuskeskukselle 1 momentin mukaista tarkoitusta varten vuosittain helmikuun loppuun mennessä.

25 §

Lausuntoprocedure

Jos syntyy epäselvyyttä siitä, täyttääkö vakuutus tämän lain mukaiset edellytykset, Tapaturmavakuutuskeskus antaa asianomaisen hakemuksesta asiasta lausunnon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lain 14 §:n 1 momentti tulee voimaan kuitenkin vasta 1 päivänä tammikuuta 2017.

Ennen lain voimaantuloa alkaneisiin vakuutuskausiin ja sattuneisiin tapaturmiin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Lain 3 a §:ää sovelletaan kuitenkin myös ennen lain voimaantuloa sattuneista tapaturmista maksettaviin korvauksiin.

Laki

sairausvakuutuslain mukaisen omavastuuajan korvaamisesta maatalousyrittäjille annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sairausvakuutuslain mukaisen omavastuuajan korvaamisesta maatalousyrittäjille annetun lain (118/1991) 4 §, sellaisena kuin se on laissa 882/2015, seuraavasti:

4 §

Maatalousyrittäjällä ei ole oikeutta tämän lain mukaiseen päivärahaan, jos hänellä on samalta ajalta ja saman työkyvyttömyyden johdosta oikeus saada maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain (873/2015) mukaista ansionmenetykskorvausta työtapaturman tai ammattitaudin pe-

Eduskunnan vastaus EV 17/2016 vp

rusteella taikka työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015), liikennevakuutuslain (279/1959), sotilasvammalain (404/1948), sotilastapaturmalain (1211/1990) tai jonkun muun lain nojalla sel- laista korvausta, jonka suuruutta määrättäessä otetaan huomioon maatalousyrittäjätoiminnasta saadut ansiot.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tätä lakia sovelletaan päivärahaan, jossa työkyvyttömyys on alkanut lain voimaan tullessa tai sen jälkeen.

Mitä tässä laissa säädetään maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain tai työtapatur- ma- ja ammattitautilain mukaisesta korvauksesta, sovelletaan myös vastaavaan maatalousyrittä- jien tapaturmavakuutuslain (1026/1981) tai tapaturmavakuutuslain (608/1948) nojalla myönnet- tyyn korvaukseen.

Helsingissä 15.3.2016

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri